

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κ.Ο. ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Αθήνα, 29 Αυγούστου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Την κα Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

ΘΕΜΑ: Σοβαρά ερωτήματα για τη σκοπιμότητα και τη βιωσιμότητα του έργου “Ενίσχυση του Ψηφιακού Σχολείου” λόγω έλλειψης διαφάνειας, παιδαγωγικής τεκμηρίωσης, θεσμικών εγγυήσεων και ελέγχου συμβατότητας με την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Με έκπληξη και σοβαρό προβληματισμό, η εκπαιδευτική κοινότητα, η επιστημονική κοινότητα, καθώς και οι πολίτες που ενδιαφέρονται για το μέλλον της Παιδείας στη χώρα μας, πληροφορήθηκαν την προκήρυξη του έργου με τίτλο «Ενίσχυση του Ψηφιακού Σχολείου μέσω Ψηφιακών Υπηρεσιών και Καινοτόμων Εκπαιδευτικών Εργαλείων», συνολικού προϋπολογισμού 73.650.792,00€ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), με διάρκεια υλοποίησης μόλις δώδεκα (12) μηνών.

Το έργο, όπως περιγράφεται στη Απόφαση διενέργειας και στη σχετική διακήρυξη (ΑΔΑ 92ΝΑ46ΝΚΠΔ-1ΒΚ:) χρηματοδοτείται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Δράση 16676 - Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Εκπαίδευσης), και αφορά την προμήθεια και εφαρμογή εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης σε σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, χωρίς να προκύπτει σαφής παιδαγωγική τεκμηρίωση, προηγούμενη διαβούλευση ή αξιολόγηση αναγκών από την εκπαιδευτική κοινότητα. Αντιθέτως, περιγράφεται κυρίως ως ένα φαραωνικό έργο τεχνολογίας και προμήθειας λογισμικού, όπως τα πολλά αποτυχημένα, ανολοκλήρωτα έργα ΟΠΣ των τελευταίων 15 ετών που εξυπηρετούν κυρίως εταιρικά συμφέροντα παρά το δημόσιο συμφέρον. Η απουσία θεσμικών εγγυήσεων, η αδιαφάνεια στη διαδικασία

σχεδιασμού, ο ασφυκτικός χρόνος υλοποίησης, η παντελής έλλειψη παιδαγωγικής διαβούλευσης και η εμπορευματοποίηση της έννοιας της "καινοτομίας" στην εκπαίδευση, καθιστούν επιτακτική και επείγουσα την ανάγκη για ουσιαστικό κοινοβουλευτικό έλεγχο. Το μέλλον της Παιδείας δεν μπορεί να καθορίζεται μέσα από πρόχειρες ή προσχηματικές διαδικασίες, όπου κρίσιμες αποφάσεις για την αλληλεπίδραση των παιδιών με αλγοριθμικά συστήματα τεχνητής νοημοσύνης λαμβάνονται χωρίς εγγυήσεις διαφάνειας, χωρίς ηθικά φίλτρα, χωρίς διάλογο με την κοινωνία και χωρίς συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Το συγκεκριμένο έργο, με το εύρος και τη φιλοδοξία που περιγράφεται, διαμορφώνει **τετελεσμένα με τεράστιες παιδαγωγικές, πολιτισμικές, θεσμικές και τεχνολογικές συνέπειες**: επηρεάζει τον ρόλο του δασκάλου, την ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών, τη φύση της αξιολόγησης, το τι θεωρείται "γνώση", και εν τέλει την ίδια την **κυριαρχία της χώρας μας στον ψηφιακό της παιδαγωγικό πολιτισμό**. Απουσιάζουν βασικές δικλείδες ασφαλείας που ισχύουν σε άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ, όπου η ενσωμάτωση της ΤΝ στην εκπαίδευση γίνεται πιλοτικά, με **παιδαγωγική ανάλυση τεκμηρίωση** και διαρκή κτισμένη μέσα στις διαδικασίες ανατροφοδότηση λόγω της ταχύτητας και εμβέλειας των αλλαγών, αξιολόγηση εκ των προτέρων των κοινωνικών συνεπειών, και σύμφωνη γνώμη αρμόδιων ηθικών επιτροπών. Διαπιστώνεται ότι όπως η **τεχνητή νοημοσύνη επιχειρείται να εισαχθεί στα σχολεία όχι ως εργαλείο μάθησης, αλλά ως "πλατφόρμα παραγωγής δεδομένων" και "βιομηχανία λύσεων"**, με τελικό αποδέκτη όχι τον μαθητή, αλλά τον προμηθευτή.

Η διάχυση τέτοιων πρακτικών, χωρίς ηθική εποπτεία και λογοδοσία, **υπονομεύει τον θεσμικό ρόλο του Υπουργείου ως εγγυητή της δημόσιας Παιδείας**, ενισχύει το αίσθημα κυνισμού στους εκπαιδευτικούς, και απειλεί την ίδια τη νομιμοποίηση κάθε μελλοντικής μεταρρύθμισης. Ειδικότερα:

- Δεν προκύπτει από την προκήρυξη εάν έχει προηγηθεί αξιολόγηση ετοιμότητας του σχολικού συστήματος, ιδιαίτερα σε ζητήματα ψηφιακών υποδομών, επιμόρφωσης εκπαιδευτικών και συμμετοχής των σχολικών μονάδων.

- Δεν περιλαμβάνεται σαφής περιγραφή της συμβατότητας του έργου με τον **Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1680 (AI Act)**, σύμφωνα με τον οποίο τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαίδευση αποτελούν συστήματα «υψηλού κινδύνου» και πρέπει να τηρούν συγκεκριμένες υποχρεώσεις διαφάνειας, εποπτείας και ανθρώπινης παρέμβασης.
- Δεν προκύπτει εάν έχουν ληφθεί υπόψη θέσεις δημόσιων θεσμών, όπως η **Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και Τεχνοηθικής**, η οποία σε πρόσφατη παρέμβασή της υπογράμμισε την ανάγκη για σταδιακή, ηθικά εποπτευόμενη και επιστημονικά ελεγχόμενη ενσωμάτωση της ΤΝ στο εκπαιδευτικό σύστημα.
- Η ίδια η περιγραφή του έργου εγείρει ζητήματα **διαχείρισης και ασφάλειας προσωπικών δεδομένων ανηλίκων**, τα οποία φαίνεται ότι θα υποβάλλονται σε «επεξεργασία από μηχανή» (machine processing) χωρίς επαρκή τεκμηρίωση για την τοποθεσία αποθήκευσης, τη νομική βάση επεξεργασίας και τις εγγυήσεις διαφάνειας.
- Δεν αποτυπώνεται στο κείμενο της προκήρυξης πώς εξασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του έργου μετά την πάροδο των 12 μηνών, ιδιαίτερα όσον αφορά τη λειτουργική υποστήριξη και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Τα παραπάνω δημιουργούν την εντύπωση πως το έργο δεν υπηρετεί μια στρατηγική μεταρρύθμιση με όρους συμμετοχικής εκπαιδευτικής πολιτικής, αλλά **μια τεχνοκρατική προσέγγιση “άνωθεν επιβολής” λύσεων**, με έμφαση στην απορρόφηση ευρωπαϊκών κονδυλίων και ανάθεση σε εξωτερικούς προμηθευτές, χωρίς επαρκείς μηχανισμούς δημόσιας λογοδοσίας.

Η επίμαχη προκήρυξη για την εισαγωγή της Τεχνητής Νοημοσύνης (ΤΝ) στα σχολεία όχι μόνο δεν λαμβάνει υπόψη το ίδιο το Εθνικό Σχέδιο για την ΤΝ που η κυβέρνηση κατήρτισε, αλλά αναδεικνύονται κρίσιμες αποκλίσεις που συνιστούν ένδειξη πρόχειρης και αποσπασματικής πολιτικής πρακτικής, ξένης προς κάθε έννοια θεσμικής συνέχειας και στρατηγικής εναρμόνισης. Η προκήρυξη εφαρμόζει μαζικά μια τεχνολογία που το ίδιο

το εθνικό σχέδιο προβλέπει να υιοθετείται πιλοτικά, σταδιακά, με ηθική εποπτεία και κοινωνική συμμετοχή. Αγνοεί τη ρητή πρόβλεψη για αξιολόγηση αντικτύπου και διαβούλευση με την εκπαιδευτική κοινότητα, όπως και τις βασικές απαιτήσεις συμμόρφωσης με τον ευρωπαϊκό Κανονισμό για την ΤΝ (AI Act). Δεν προβλέπει κανέναν μηχανισμό δημόσιας λογοδοσίας, εποπτείας ή αποτίμησης των παιδαγωγικών συνεπειών, ούτε εμπλέκει τις δομές της δημόσιας διοίκησης για την αξιοποίηση υπάρχουσών ψηφιακών υποδομών. Στην πράξη, η παρέμβαση φαίνεται να λειτουργεί ως παράκαμψη της στρατηγικής, όχι ως έκφρασή της.

Οι συνέπειες είναι πολυεπίπεδες και ενδέχεται να πλήξουν σοβαρά το δημόσιο συμφέρον. Η εκπαιδευτική κοινότητα θα βρεθεί αντιμέτωπη με μια τεχνολογία που της επιβάλλεται χωρίς πλαίσιο κατανόησης, συμμετοχής ή κατάλληλης υποστήριξης, γεγονός που θα ενισχύσει την αντίσταση, τον κυνισμό ή ακόμη και την απόρριψη της καινοτομίας. Η επένδυση δεκάδων εκατομμυρίων ευρώ κινδυνεύει να παράξει προσχηματικά αποτελέσματα χωρίς ουσιαστικό όφελος για το μαθησιακό περιβάλλον. Ελλείπει διαφάνειας και μηχανισμών ελέγχου, τίθενται ερωτήματα για τη σκοπιμότητα, τη δημοσιονομική ορθότητα και τις πολιτισμικές επιπτώσεις αυτής της επιλογής: πού θα αποθηκεύονται και πώς θα χρησιμοποιούνται τα μαθητικά δεδομένα; Πώς προστατεύεται η ελληνική πολιτισμική ταυτότητα απέναντι σε αδιαφανείς αλγοριθμικές λογικές; Ποιος και πώς θα κρίνει τι συνιστά “καλή” χρήση της ΤΝ στην παιδαγωγική πράξη; Οι θεσμικές παραλείψεις δεν είναι τεχνικό ζήτημα· είναι πολιτικό, με ορατές συνέπειες για το μέλλον της ελληνικής Παιδείας.

Ενόψει των ανωτέρω, ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1. Ποια μελέτη σκοπιμότητας / ετοιμότητας της εκπαιδευτικής κοινότητας ή ποια διαδικασία ευρείας διαβούλευσης προηγήθηκε της εν λόγω προκήρυξης; Ποιοι φορείς συμμετείχαν; Ποια σχόλια ελήφθησαν υπόψη (και άλλαξε τι;) και ποια απορρίφθηκαν και γιατί;

2. Πώς διασφαλίζεται η συμβατότητα της παρέμβασης με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2024/1680 και ειδικότερα τα άρθρα και παραρτήματα που προβλέπουν ενισχυμένα μέτρα για τη χρήση ΤΝ στην εκπαίδευση;
3. Πώς προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών και των εκπαιδευτικών από αδιαφανείς αλγορίθμους ή μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση; Έχουν εκδοθεί γνωμοδοτήσεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ή άλλων αρμόδιων οργάνων;
4. Υπάρχει πρόβλεψη ανεξάρτητης αξιολόγησης της εκπαιδευτικής, παιδαγωγικής και κοινωνικής αποτελεσματικότητας του έργου; Αν ναι, ποιος φορέας θα την υλοποιήσει και με ποια κριτήρια;
5. Ποια συγκεκριμένα μέτρα έχουν προβλεφθεί για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την ουσιαστική ενσωμάτωση των εργαλείων ΤΝ στην πράξη;
6. Ποια στρατηγική βιωσιμότητας προβλέπεται μετά την ολοκλήρωση του έργου, τόσο σε τεχνικό όσο και σε παιδαγωγικό επίπεδο;
7. Με ποια κριτήρια καθορίστηκε ο τόσο σύντομος χρόνος υλοποίησης (12 μήνες) για μια τόσο εκτεταμένη και σύνθετη εκπαιδευτική παρέμβαση;

Ο ερωτών Βουλευτής

Στέφανος Παραστατίδης